OK TOINEN TAULU & NELJÄS KÄSKY

O OPETUKSET, https://www.gen.fi/o.html
OK KATEKISMUS, https://www.gen.fi/ok.html
OK KYMMENEN KÄSKYÄ, https://www.gen.fi/ok-7-97.html
OK Toinen taulu & Neljäs käsky
https://www.gen.fi/ok-36-44.html

SISÄLLYSLUETTELO

Tallenteet ja dokumentit
36. Mikä on lain toisen taulun summa?
37. Kuka on lähimmäisemme?
38. Miten kuuluu neljäs käsky?
39. Mitä se tarkoittaa?
40. Mitä tarkoitetaan vanhemmilla ja esimiehillä?
Ekskurssi: Huoneentaulu
41. Mitä neljännessä käskyssä kielletään?
42. Miten tämä halveksiminen ja vihastuttaminen tapahtuu?
43. Mihin neljäs käsky velvoittaa?
44. Miten tämä tapahtuu?

TALLENTEET JA DOKUMENTIT

Katekismusvartti 25, Toinen taulu 36–37, 25.3.2018 (0.20)
AC-tallenne: https://gen.adobeconnect.com/p66kiafztygx/
Youtube-video: https://youtu.be/F7HlCjubVCI
Tekstitiedosto: https://www.gen.fi/ok-36-44.html

Katekismusvartti 26, Neljäs käsky 38–40, 8.4.2018 (0.21)
AC-tallenne: https://gen.adobeconnect.com/ptp3hzo3nv11/
Youtube-video: https://youtu.be/U25gR9tdUOY
Tekstitiedosto: https://www.gen.fi/ok-36-44.html

Katekismusvartti 30, Neljäs käsky 41–42, 19.5.2019 (0.25)
AC-tallenne: https://gen.adobeconnect.com/pujbjnv41kwd/
Youtube-video: https://youtu.be/cyxDoFRLsk8
Tekstitiedosto: https://www.gen.fi/ok-36-44.html

Katekismusvartti 31, Neljäs käsky 43–44, 26.5.2019 (0.25)
AC-tallenne: https://gen.adobeconnect.com/pe9br662urr8/
Youtube-video: https://youtu.be/lH7lGcXaFVk
Tekstitiedosto: https://www.gen.fi/ok-36-44.html

OK Huoneentaulu
https://www.gen.fi/ok-40.html

LAIN TOINEN TAULU

36. MIKÄ ON LAIN TOISEN TAULUN SUMMA?

62) 39 Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. (Matt. 22:39)

63) 12 Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten teille tekevän, tehkää myös te samoin heille; sillä tämä on laki ja profeetat. (Matt. 7:12)

Luonnostaan jokainen ihminen rakastaa (vain) itseään. Meidän tulisi rakastaa lähimmäistämme kuitenkin yhtä vilpittömästi ja kestävästi kuin itseämme ja myös osoittaa tämä rakkaus tekemällä toisille niin paljon hyvää kuin toivoisimme itsellemme tehtävän.

37. KUKA ON LÄHIMMÄISEMME?

Lähimmäisemme on jokainen, joka tarvitsee meiltä rakkautta.

64) 10 Sen tähden, kun meillä vielä aikaa on, tehkäämme hyvää kaikille, mutta varsinkin uskonveljille. (Gal. 6:10)

65) 44 Rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka teitä vainoavat, että olisitte Isänne lapsia, joka on taivaissa.
45 Sillä hän antaa aurinkonsa koittaa niin pahoille kuin hyvillekin, ja antaa sataa niin väärille kuin vanhurskaille. (Matt. 5:44–45)

Kertomus Laupiaasta samarialaisesta (Luuk. 10:25–37) opettaa meitä pitämään lähimmäisinämme kaikkia ihmisiä, jotka ovat apumme ja rakkautemme tarpeessa, jopa vihollisiammekin.

Meidän olisi hyvä pitäytyä seuraavaan järjestykseen lähimmäisiämme auttaessamme:

– 1. meitä lähimpänä olevat

– 2. muut kristityt

– 3. kaikki, jotka tarvitsevat rakkauttamme

8 Mutta jos joku ei pidä huolta omaisistaan ja varsinkaan ei perhekuntalaisistaan, niin hän on kieltänyt uskon ja on uskotonta pahempi. (1. Tim. 5:8)

NELJÄS KÄSKY 38–44

38. MITEN KUULUU NELJÄS KÄSKY?

Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä.

39. MITÄ SE TARKOITTAA?

Meidän tulee pelätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme halveksi emmekä vihoita vanhempiamme tai hallitusväkeämme, vaan pidämme heitä kunniassa, palvelemme heitä, olemme heille kuuliaiset ja pidämme heitä rakkaina ja kalliina.

Tässä käskyssä Jumala suojelee niiden tehtävää ja kunniaa, jotka hän on asettanut edustajikseen meidän yläpuolellemme. Tämä on meille tarpeellista, koska luonnostamme olemme taipuvaisia halveksimaan vanhempiamme ja esimiehiämme ja kaikkia niitä, joilla on arvovaltainen asema.

Tämä käsky on osoitettu lapsille, palvelijoille, alamaisille ja kaikille niille, jotka on asetettu jonkin auktoriteetin alle. Alun perin Vanhassa liitossa tämä käsky on kuitenkin suunnattu aikuisille lapsille, joiden tehtävä ja velvollisuus on pitää huolta vanhoiksi ja heikoiksi käyneistä vanhemmistaan: "…että kauan eläisit."

Me kunnioitamme niitä, jotka ovat asetetut auktoriteettiasemaan yläpuolellemme. Siitä, että Jumala käskee meitä kunnioittamaan isäämme ja äitiämme, ymmärrämme, että hän itse on asettanut heidät meille auktoriteeteiksi. Näin ollen he ovat hänen edustajiaan, ja sellaisina meidän on heitä pidettävä.

Omistusliite (possessiivisuffiksi -si) ilmaisee sen, keitä vanhempia ja esimiehiä meidän on kunnioitettava, nimittäin juuri niitä, joiden alaisiksi meidät on asetettu, omia vanhempiamme, omaa hallitusväkeämme.

40. MITÄ TARKOITETAAN VANHEMMILLA JA ESIMIEHILLÄ?

Vanhemmilla ja esivallalla tarkoitetaan kaikkia niitä, jotka Jumala on asettanut yläpuolellemme

– 1. kodissa, ennen kaikkea isää ja äitiä

– 2. valtiossa ja yhteiskunnassa

– 3. koulussa

– 4. kirkossa ja seurakunnassa

> 43 [Faarao] antoi [Joosefin] ajaa omissa, lähinnä parhaissa vaunuissaan. Hänen edellään huudettiin: "Abrek!" Niin asetettiin hänet koko Egyptin maan hallitusmieheksi.
> (1. Moos. 41:43)

Abrek-huuto tarkoittaa: "Polvillenne!"

> 9 Sen tähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman,
> 10 niin että kaikkien polvien pitää Jeesuksen nimeen notkistuman, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat,
> 11 ja jokaisen kielen on tunnustettava Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra. (Fil. 2:9–11)

> 12 Kun Elisa sen näki, huusi hän: "Isäni, isäni! Israelin sotavaunut ja ratsumiehet!" Sitten hän ei enää nähnyt häntä. Hän tarttui vaatteisiinsa ja repäisi ne kahdeksi kappaleeksi. (2. Kun. 2:12)

> 15 Sillä vaikka teillä olisi kymmenentuhatta kasvattajaa Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesuksessa. (1. Kor. 4:15)

Neljännen käskyn piiriin kuuluvat kodissa isä ja äiti tai heidän sijassaan toimivat (otto- tai kasvatusvanhemmat ja kotiopettajat); työelämässä esimiehet ja työnantajat. Yhteiskunnassa hallitus ja valtion virkamiehet ovat Jumalan palvelijoina meihin nähden auktoriteettiasemassa. Koulussa ja kirkossa tässä asemassa ovat opettajat ja pastorit. Meidän on kunnioitettava heitä Jumalan edustajina ja palvelijoina.

Vanhemmilla ja hallitusväellä ei ole kuitenkaan yhtäläinen valta ja auktoriteetti meihin nähden. Vanhemmilla on suurin valta. Kirkon valta taas poikkeaa suuresti yhteiskunnallisesta vallasta. Kenelläkään näistä ei ole oikeutta eikä valtaa vaatia ketään toimimaan missään kohdin vastoin Jumalan sanaa.

> 29 Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä. (Ap. t. 5:29)

> 25 Jeesus kutsui [opetuslapsensa] luokseen ja sanoi: "Te tiedätte, että kansojen ruhtinaat hallitsevat niitä herroina, ja että mahtavat käyttävät valtaansa niitä kohtaan.
> 26 Näin älköön olko teidän keskellänne, vaan joka teidän keskuudessanne tahtoo suureksi tulla, se olkoon teidän palvelijanne.
> 27 Joka teidän keskuudessanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon teidän orjanne –
> 28 niin kuin Ihmisen Poikakaan ei tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi monen edestä."
> (Matt. 20:25–28)

> 18 Mutta Jeesus ymmärsi heidän pahuutensa ja sanoi: "Miksi kiusaatte minua, te ulkokullatut?
> 19 Näyttäkää minulle veroraha." Niin he toivat hänelle denaarin.
> 20 Hän sanoi heille: "Kenen kuva ja päällekirjoitus tämä on?"
> 21 He vastasivat: "Keisarin." Silloin hän sanoi heille: "Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on."
> 22 Kun he sen kuulivat, ihmettelivät he ja jättivät hänet ja menivät pois. (Matt. 22:18–22)

1 Vanhimpia teidän joukossanne minä siis kehotan – minä, joka myös olen vanhin ja Kristuksen kärsimysten todistaja ja osallinen myös siihen kirkkauteen, joka vastedes on ilmestyvä:
2 Kaitsekaa teille uskottua Jumalan laumaa, ei pakosta, vaan vapaaehtoisesti, Jumalan tahdon mukaan, ei häpeällisen voiton tähden, vaan sydämen halusta,
3 ei herroina halliten niitä, jotka ovat teidän osallenne tulleet, vaan ollen laumalle esikuvina.
4 Niin te, ylipaimenen ilmestyessä, saatte kirkkauden kuihtumattoman seppeleen.
(1. Piet. 5:1-4)

OK Huoneentaulu
https://www.gen.fi/ok-40.html

41. MITÄ NELJÄNNESSÄ KÄSKYSSÄ KIELLETÄÄN?

Me emme saa

– 1. halveksia

– 2. vihastuttaa vanhempiamme emmekä esimiehiämme.

42. MITEN TÄMÄ HALVEKSIMINEN JA VIHASTUTTAMINEN TAPAHTUU?

– 1. Jos emme kunnioita heidän arvovaltaansa ja tahtoansa sekä

– 2. tottelemattomuudellamme ja pahuudellamme pakotamme heidät oikeudenmukaiseen vihaan.

66) 17 Joka isäänsä pilkkaa ja pitää halpana totella äitiänsä, häneltä korpit puron luona hakkaavat silmän, ja kotkan poikaset syövät sen. (Sananl. 30:17)

67) 2 Sen tähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säädöstä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion. (Room. 13:2)

68) 18 Palvelijat, olkaa kaikella pelolla isännillenne alamaiset, ei ainoastaan hyville ja lempeille, vaan nurjillekin. (1. Piet. 2:18)

Eelin pojat:

12 Mutta Eelin pojat olivat kelvottomia miehiä; he eivät välittäneet Herrasta
13 eivätkä siitä, mitä papeilla oli oikeus kansalta saada. Niin usein kuin joku uhrasi teurasuhria, tuli papin palvelija lihan kiehuessa, kolmihaarainen haarukka kädessänsä,
14 ja pisti sen kattilaan tai ruukkuun tai pannuun tai pataan, ja kaikki, minkä haarukka toi mukanaan, sen pappi otti itselleen. Niin he tekivät kaikille israelilaisille, jotka tulivat sinne Siloon.

15 Jo ennen kuin rasva oli poltettu, tuli papin palvelija ja sanoi miehelle, joka uhrasi: "Anna liha paistettavaksi papille, sillä hän ei ota sinulta keitettyä lihaa, vaan raakaa."
16 Kun mies sanoi hänelle: "Ensin poltettakoon rasva; ota sitten itsellesi, mitä haluat", niin hän sanoi: "Ei niin, vaan anna se nyt heti, muutoin minä otan väkisin."
17 Nuorten miesten synti oli kovin suuri Herran edessä, koska he pitivät Herran uhrilahjan halpana. (1. Sam. 2:12–17)

Absalom (2. Sam. 15)

Betelin pojat:

23 Sieltä hän meni Beteliin, ja hänen käydessään tietä tuli pieniä poikia kaupungista, ja he pilkkasivat häntä ja sanoivat hänelle: "Tule ylös, kaljupää, tule ylös, kaljupää!"
24 Kun hän kääntyi ja näki heidät, kirosi hän heidät Herran nimeen. Silloin tuli metsästä kaksi karhua ja raateli neljäkymmentä kaksi poikaa kuoliaaksi. (2. Kun. 2:23–24)

Me halveksimme vanhempiamme ja esimiehiämme silloin, kun emme osoita heille kuuluvaa arvostusta emmekä pidä heitä Jumalan valtuuttamina, vähättelemme ja pilkkaamme heitä.

17 Joka isäänsä pilkkaa ja pitää halpana totella äitiänsä, häneltä korpit puron luona hakkaavat silmän, ja kotkan poikaset syövät sen. (Sananl. 30:17)

22 Kuule isääsi, joka on sinut siittänyt, äläkä äitiäsi halveksi, kun hän on vanhennut. (Sananl. 23:22)

Me halveksimme vanhempiamme ja esimiehiämme silloin, kun emme noudata heidän tahtoaan, olemme tottelemattomia, nurisemme, vastustamme ja kapinoimme heitä vastaan.

2 Sen tähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säädöstä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion. (Room. 13:2)

18 Palvelijat, olkaa kaikella pelolla isännillenne alamaiset, ei ainoastaan hyville ja lempeille, vaan nurjillekin. (1. Piet. 2:18)

Vanhemmilla on meihin jumalallinen hallintavalta, ja hyvän omantunnon säilyttämiseksi meidän täytyy totisesti totella heitä. Vanhemmilla ja esivallalla on oikeus vihastumiseen ja tarvittaessa rankaisemiseen.

13 Älä kiellä poikaselta kuritusta, sillä jos lyöt häntä vitsalla, säästyy hän kuolemasta. (Sananl. 23:13)

Vaikka pystyisimmekin pakoilemaan esivallan ajallista rankaisua, Jumalan tuomiota emme pysty välttämään.

17 Joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä, se rangaistakoon kuolemalla. (2. Moos. 21:17)

16 Kirottu olkoon se, joka häpäisee isäänsä tai äitiänsä. Kaikki kansa sanokoon: "Aamen." (5. Moos. 27:16)

43. MIHIN NELJÄS KÄSKY VELVOITTAA?

Meidän tulee

– 1. kunnioittaa
– 2. palvella
– 3. totella
– 4. rakastaa
– 5. arvostaa

vanhempiamme ja esimiehiämme.

44. MITEN TÄMÄ TAPAHTUU?

Me kunnioitamme vanhempiamme ja esimiehiämme, kun

– 1. todella pidämme heitä Jumalan edustajina

– 2. omasta puolestamme teemme heidän hyväkseen sen, mihin pystymme

– 3. tottelemme heitä kaikissa niissä asioissa, joiden suhteen Jumala on antanut heille meihin määräysvaltaa

– 4. arvostamme heitä Jumalalta saatuina kalliina lahjoina

69) 2 "Kunnioita isääsi ja äitiäsi" — tämä on ensimmäinen käsky, jota seuraa lupaus
3 – "että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä." (Ef. 6:2–3)

70) 20 Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa. (Kol. 3:20)

71) 22 Kuule isääsi, joka on sinut siittänyt, äläkä äitiäsi halveksi, kun hän on vanhennut. (Sananl. 23:22)

72) 4 Mutta jos jollakin leskellä on lapsia tai lapsenlapsia, oppikoot nämä ensin hurskaasti hoitamaan omaa perhekuntaansa ja maksamaan, mitä ovat velkaa vanhemmilleen, sillä se on otollista Jumalan edessä. (1. Tim. 5:4)

73) 17 Olkaa kuuliaiset johtajillenne ja tottelevaiset, sillä he valvovat teidän sielujanne niin kuin ne, joiden on tehtävä tili, että he

voisivat tehdä sitä ilolla eikä huokaillen; sillä se ei ole teille hyödyllistä. (Hepr. 13:17)

74) 1 Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta: Ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat. (Room. 13:1)

75) 32 Nouse harmaapään edessä ja kunnioita vanhusta. (3. Moos. 19:32)

76) 29 Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä. (Ap. t. 5:29)

Ruut:

16 Mutta Ruut vastasi: "Älä vaadi minua jättämään sinua ja kääntymään takaisin, pois sinun luotasi. Sillä mihin sinä menet, sinne minäkin menen, ja mihin sinä jäät, sinne minäkin jään; sinun kansasi on minun kansani, sinun Jumalasi on minun Jumalani."
(Ruut 1:16)

Salomo:

19 Silloin Batseba meni kuningas Salomon luokse puhumaan hänelle Adonian puolesta. Niin kuningas nousi ja meni häntä vastaan ja kumarsi häntä ja istui valtaistuimelleen. Myös kuninkaan äidille asetettiin istuin, ja hän istui hänen oikealle puolellensa.
(1. Kun. 2:19)

Jeesus:

51 [Jeesus] lähti heidän kanssansa ja tuli Nasaretiin ja oli heille alamainen. Hänen äitinsä kätki kaikki nämä sanat sydämeensä.
(Luuk. 2:51)

Vanhempien ja esimiesten kunnioittaminen ja totteleminen on ajallisen rauhan ja onnen kannalta perheessä ja yhteiskunnassa ensiarvoisen tärkeää. Sen tähden Jumala on tähän käskyyn liittänyt lupauksen: "että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä", jotta me sitä halukkaammin noudattaisimme tätä käskyä.

Jumalan sanan kieltämää ei saa edes esivallan käskystä tehdä. Jumalan sanan käskyjä on noudatettava silloinkin, kun esivalta ne pyrkii kieltämään.

29 Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä. (Ap. t. 5:29)